

כיבוד אב ואם

ביאורים הלכות וסיפורים בענין כיבוד אב ואם

דבר העורך

הנה הזמן גרמא בעת אשר ליהודים היתה אורה זו תורה שנתברר אצל כל איש ישראל דאין אורה אלא תורה והדור קבלוה ברצון מאהבת הנס.

א"כ מה טוב ומה נעים לקבל עלינו עול מלכות שמים בהתחדשות גמורה הדור קבלוהו מצות כיבוד אב ואם ששקולה בכבוד המקום ושכרה הרבה מאוד, כמפורש בקרא למען יאריכון ימיה ומה גם שהובא בספרים הקדושים שלכן זכתה אסתר להמשיך הישועה הגדולה לכלל ישראל כיון שלא היה לה פגם במצות כיבוד אב ואם.

ומעתה נכון מאוד ביום הקדוש הזה להרבות במצוה זו ולהדר בה כראוי ונכון לשמוח עמם בנעימים ולהנעים להם ביום זה במשלוח מנות ומשתה ושמחה ולחשוב מחשבות להרבות פעלים אבות ובנים ועי"ז נזכה למחיית עמלק בקרוב שעיקר מלחמתו היה מדר דר, על המשך הדורות.

ובכיבוד אב ואם זוכים לכל הישועות כידוע ובפרט בגליון זה שמענו נפלאות שכל המתעסק בו ומשתדל לפרסמו ומעביר הגליון מאחד לשני ומזכה את הרבים תבוא עליו ברכה ועל ב"ב להוושע בכל מיילי דמיטב בבני חיי ומזוני רויחי בבריות גופא ונהורא מעליא.

22רכ"א פרי"אכ"ן פורים

זיכוי הרבים!

רוצים שאלפי אנשים
ישמעו את סיפורכם האישי
ויתחזקו במצוות
כיבוד אב ואם
ולזכות להיות ממזכי הרבים?

העבר עוד היום את סיפורך
האישי / רעיון של חיזוק וכו'
וזכית להיות ממזכי הרבים

ניתן להעביר

סיפורים ורעיונות
לכתובת מייל:

058326r@gmail.com

אל הציבור החשוב ששולחים
אלינו סיפורים על כיבוד אב ואם,
נא להשתדל לשולחם בתחילת
השבוע ולא לחכות לרגע האחרון,
וזכות אלפי הקוראים המתחזקים
במצוה נשגבה זו יזקף לזכותכם.

אפשר לתרום דרך
נדרים פלוס

יש לבחור 'חסדי ישעיה' ואז 'ארגון כיבוד אב ואם'

או בטלפון

0799690401 שלוחה 1

לכל ענייני הגליון
ובן להפצה ותרומות
ניתן לפנות אל:

058-326-1208

ביאורים והלכות

הרב אהרן פוקס

דומ"צ קרעטשניף סיגעט
ומח"ס "מנחת אהרן"

שאלה:

מי שיש לו כספי צדקה ומעשר כספים וכדו' וכמו"כ כספי מתנות לאביונים וזכר למחצית השקל וכדו' האם יש עדיפות ליתנם לאביו או לצרכי ציבור וכדו', וכמו"כ אם מסוגל בכוחו לעזור לו בגלגול החובות וכדו' מי קודם?

תשובה:

בוודאי אביו קודם, ואם ידו משגת אל יתן לו ממעות צדקה רק מכספו.

מקורות וביאורים:

שו"ע יו"ד סי' רנ"א סעיף ג' כתב בזה"ל: וכן הנותן מתנות לאביו והם צריכים להם הרי זה בכלל צדקה, ולא עוד אלא שצריך להקדימו לאחרים, ועיין בש"ך שם סק"ח מה שציין לדברי השו"ע בס"ר"מ ס"ה דאם ידו משגת תבוא מאירה למי שמפרנס את אביו ממעות צדקה, ע"כ.

ויש להוסיף בזה כמה נקודות

א. דחוץ מחיוב הקדימה בזה, הרי בדרך כלל בכספי ציבור יש הכלל הידוע מחז"ל דאין עניות בציבור, והרבה שלוחים למקום, משא"כ בנוגע לצרכי אביו, ברוב הפעמים הרי זה בבחינת אם אין אני לי מי לי, והרבה פעמים זה גובל בפקוח נפש, ואין לו מושיע וד"ל, ובודאי אין להשתמט גם מצרכי צבור לגמרי, ותן לחכם ויחכם עוד.

ב. ידועים דברי הספר חסידים סי' תקפ"ה המובא להלכה ברמ"א ילד, סי' רמ"ב סל"ד ובשו"ע חו"מ סי' רס"ד ס"ב ובסמ"ע ושל"ל שם דהא דשנינו בסו"פ אלו מציאות וכו' שרבו קודם לאביו, דזהו דווקא אם לומד עמו בחנם, אבל אם אביו משלם לו שילמוד עמו אביו קודם בכל אופן, ע"כ. ובזמנינו הדבר ידוע איך ההורים מוסרים נפשם לשלם שכר לימוד להוצאות ת"ת לבניהם ולבנותיהם במסי"ג, ונמצא דההורים כהיום יש להם דין הן של אב והן של רבו, וד"ל.

* * *

– דבר ה' זו הלכה –

לשאלות, הערות והארות, אפשר להתקשר לרב: 052-7126175
או באימייל A7126175@gmail.com

סיפורים מגודל שבר וחשיבות קיום מצות כבוד אב ואם

וסיפר הרה"צ ר' אלימלך בידרמאן שליט"א מעשה שהי' לפני שנים בכולל חזו"א שמו שם אנשים צעירים ולא ידעו פשר הדבר עד שחקרו בדבר שסיבת הגזירה הי' שההורים של האברכים היו מניצולי שואה והיו אנשים תמימים ולא היו תלמידי חכמים גודלים והבנים שהיו תלמידי חכמים ביזו בליבם את הוריהם ותיקנו הדבר והגזירה נתבטלה,

ובודאי שזה דבר שבלב וא"א לשטות עצמו בשקר רק יראה בההורים דברים טובים שבהם ויכבדם בלבו ולא יבזם וכ' הרה"צ רצ"מ זילברברג שאפי' רואה דבר אחד טוב שבהם יכבדם בלבו ולא יבזם.

* * *

הרה"ק מטשעכנוב אמר לבניו שאסור להם לבוא אליו שלא ברשותו, וכוונת הטלת איסור זה היה ברצותו שבניו יקיימו את מצוות כיבוד אב ואם בכל עת ובכל שעה, ומבלעדי איסור זה לא היו יכולים לקיימו בכל זמן, כי הם התגוררו במקומות רחוקים אשר הנסיעה משום היה קשה ביותר ובפרט באותם הזמנים ואי אפשר היה להם לבוא אלא פעם בכמה חדשים, ובזה שאסר להם לבוא בלא שהוא מצווה להם, ממילא בכל רגע אשר הם לא באים אליו מקיימים הם את מצוות כיבוד אב כהלכתה.

* * *

הרוכב המסתורי

ר' יעקב שנעק הי"ו ממאנסי מספר:

במלחמת העולם השנייה הייתי "טכנאי" במחנה עבודה, שתיקנו שם רכבות. בשנת תש"ד, כשקמתי ביום ראשון של חג הסוכות ללכת לעבוד, נזכרתי באמצע לבישת בגדי המחנה: אוי, גיוואלד! הרי היום הוא היו"ט המאיר של סוכות! היכן אני עומד כאן בעולם? במקום ללכת עכשיו לקיים המצוה של נטילת לולב ואתרוג, אני צריך ללכת לעבוד ולחלל את היו"ט הקדוש, בתיקון רכבות עבור הרשעים הגרמנים ימ"ש.

הגעגועים של נשמתי לחג הקדוש הלכו והתגברו עוד ועוד. אני פשוט לא ידעתי כיצד להשקיט את הצמאון לקיים את המצוות הקדושות של היום. בעומדי כך מהורהר, הבריק אצלי הרעיון: נכון, אני לא יכול לקיים את המצוות של סוכה ולולב, אך במקום זה יכול לעלות בידי לקיים מצוה אחרת.

"נפטרה בשיבה טובה" הכריזו שלושת המלים ע"ג מודעות האבל, וכן הודאג לחרוט משפט זה ע"ג המציבה, כמו שכ"א יכול להיווכח בחלקה שם נטמנה בבית העלמין הר המנוחות בחוצות ירושלים.

ובכן – מה ראו לנכון צאצאיה בהדגישם מילים אלו, הבה ניגש לסיפור הנורא שמספר נכדה היקר.

הסבתא ז"ל התייתמה מאמה ע"ה בהיותה נערה צעירה, כאשר לדאבון כל לב שבקה חיים באופן טראגי, והשאירה בביתה ילדים רכים יתומים ל"ע, כל המכרים והידידים הוכו בהלם, מה יהיה, מי יטפל בהם, ומי ישקם את המשפחה, המצב היה מחריד.

הסבתא זכרונה לברכה היתה האחות הגדולה – יחסית – לשאר בני הבית, והיא חגרה בעוז מתניה, הפשילה שרוולים, והתחילה לנהל את הבית על אף גילה הצעיר, וההלם בה שהתה מהיתמות הנוראה שנפל עליה בפתע פתאום, הבית הלך והשתקם מיום ליום, ובאופן מפליא נהפכה לאם הבית, ניקתה, בישלה, סידרה, דאגה לכל הנצרך.

אביה ז"ל מרוב התפעלות מסירותה, הבטיחה שבזכות כיבוד אב (ואם) ודאי תזכה להאריך ימים כמובטח בתוה"ק.

ואכן הבטחת הסב-וליתר דיוק- הבטחת התורה הקדושה התקיימה במילואה כאשר בפטירתה הגיעה הסבתא ל-104 שנים תוך נחת מיוצאי חלציה נכדים נינים ובני נינים, בבריאות, ובשמחת החיים.

וכדי לעשות זכר לסיפור זה, דאגו לחרוט על מציבתה זכרון לגס, והם הם המילים, נפטרה בשיבה טובה.

* * *

מובא בספר חרדים (פ"ט-ל"ה) ועל המבזה אביו או אמו בלבו או בדברים או במעשה וכו' נאמר ארור מקלה אביו ואמו ופרשו שאינו לשון קללה אלא לשון בזיון ואשכחן בזיון בלב דכתיב ותבו לו בלבו, ונקלותיה עוד מזא והייתי שטפל בעיני וכתוב ותקל גברתה בעינה, ועל זה אמר שלמה (משלים ל' יז) עין תלעג לאב ותבו ליקהת אם יקרוה עורבי נחל ויאכלוה בני גשר ומעשה הי' בימינו באיש שהיה זן את אמו רק שהיתה קלה ובזיה ביענו לי שנשאה לאיש אחרי מות אביו, והאיש הזה הלך דרך ים ונהרג והושלך לים וחפשו היהודים לבקשו ומצאוהו על שפת הים ועין אחת מנקרת שנקרוה העורבים (כמש"כ במשלי עין תלאג לאב וכו' יקרוה עורבי נחל.

אבי היה נמצא במחנה-עבודה אחרת, ששם תיקנו מטוסים. היא לא היתה רחוקה ממקום-העבודה שלנו, אך מכיון שהדרכים היו מלאות באנשי אס-אס, היה ממש בלתי אפשרי להגיע לשם, כעת, לעומת זאת, התחילה המצוה של קיום כיבוד אב, לבעור בקרב, והחלטתי שלמרות גודל הסכנה אני אלך לבקר את אבא, לא חשבתי הרבה, אלא יד הורדתי את בגדי העבודה והתחלתי להתכונן להוציא לפועל את התוכנית שלי.

לנוכח זה, שאל אותי השכן שלי לשינה, בפליאה גדולה: "מדוע אתה מוריד את בגדי העבודה?" מכיון שהרגשתי את עצמי מספיק מיודד אתו, סיפרתי לו על התוכנית שלי. הוא נרעד ושאל, "האם אתה לא יודע שחיי מסתכנים בכך?" הסברתי לו שאין המדובר כאן בהליכה לסתם איזשהוא מקום: אני רוצה ללכת לקיים את המצווה של כיבוד אב, ושום דבר בעולם לא יעצור בעדי מלעשות זאת.

אומר ועושה. לבשתי בגדים רגילים ויצאתי לדרך. בחסדי השי"ת, אנשי האס-אס לא עצרו אותי. מיהרתי להתגנב בין הרחובות והגשר שהוביל לעבר מקום העבודה של אבא.

בשמחה גדולה נכנסתי למקום העבודה, מקווה להפגש עם אבא, אבל אז נעשה לי שחור בעינים, כשראיתי שבפנים שורר שקט. אף נפש-חיה לא היה שם, רק דבר אחד ראיתי: מטוסים שבורים. מי ידוע מה קרה עם אבא שלי? - חשבתי ברעדה - אולי הוא כבר לא חי?

ברגע הראשון, רציתי לחזור למקום העבודה שלי, אבל מיד התיישבתי בדעתי, לבי אמר לי שאני עוד יכול לפגוש כאן את אבי.

יצאתי החוצה. מכיון שיהודי הרי הולך לימין, התחלתי ללכת ימינה, בלי לדעת לאן אני הולך. תוך כדי הליכתי, הבחנתי פתאום בסוס ועגלה הנוסעים לעברי. כשהסתכלתי על הרוכב, נפל עלי פחד-מות, היתה לו צורה משונה, ומשפתי השתלשלו שערות-שפם ארוכות.

בחיוך על פניו, פקד הגוי עלי להתיישב בעגלתו. ברירה אחרת לא היתה לי התיישבתי פנימה, הגוי הכה את הסוס בשוט ויצאנו לדרך.

ישבתי שם מפוחד, בלי לדעת כמה דקות נשארו לי לחיות. אחרי עשר דקות נסיעה, הכניס הגוי את הסוס ליער. התחלתי להתכונן אל המות ואמרתי וידוי וקריאת שמע.

כשהיינו קצת יותר עמוק ביער, התחלתי פתאום לשמוע יריות של חיילים גרמנים, כשהם הבחינו בנו, הגיעו לעברינו שאלו את הגוי בכעס, "מהיכן אתה מגיע לכאן?"

הגוי התרגז עליהם והתחיל לצעוק: "באלאנד (=טיפשים)! אפילו הונגרית אתם לא מכירים, אתם לא רואים שאני מביא בעגלה שלי טכנאי? והוא צריך להגיע לחווה שלי, לתקן משאית שבורה". הגיע שם קצן גרמני, והוא התחיל לצעוק על הגוי, "אתה לא שייך לפה! סע מכאן מהר!" הגוי תיכף המשיך בנסיעתו בלי פגע.

כעבור מספר דקות יצאנו מהיער. הגוי עצר וכך הוא אמר לי: בכדי לנסוע לחווה שלי צריכים ללכת שמאלה, אולם אתה הרי רוצה לפגוש את אבין, לכך תרד מהעגלה שלי ולך לצד ימין, ותפגוש אותו!" למשמע דבריו נבהלתי. הרי לא דיברתי אף מילה אחת אל הגוי, מאיפה הוא ידע שאני מחפש את אבא שלי?

ירדתי מיד מן העגלה, עוד בטרם הספקתי להודות לו הוא כבר לא היה שם, לא ראיתי שום גוי ושום סוס, הוא נעלם כמו ברק. מרוב התרגשות נפלתי מתעלף אל הארץ.

כשהתעוררתי זכרתי היטב את הכל, אולם זה נדמה לי כמו חלום מוזר שחלף. קמתי והתחלתי לרוץ ימינה, כמו שהגוי אמר לי. אחרי חמש דקות ריצה שמעתי רעש של מטוסים. כמה נמלאתי שמחה כשבהמשך הליכתי ראיתי שאלה הם אותם אנשים שעבדו במחנה הקודם ביחד עם אבא שלי.

"יאנקל!" שמעתי פתאום קול מוכר הקורא לי. הסתובבתי ולגודל שמחתי ראיתי שזה לא אחר מאשר אבא שלי.

בשמחה גדולה הוא חיבק אותי. הוא שאל אותי בהשתוממות, "מהיכן אתה מגיע, מהשמים?" סיפרתי לו את כל הסיפור עם הגוי, שהוא הביא אותי לכאן והראה לי איך לפגוש את אבין, על אף שלא אמרתי לו אף מילה אחת, ושאחרי זה הוא פתאום נעלם.

למשמע ההתרחשות הנפלאה, אמר אבי וכל הנוכחים כולם כאחד, שהגוי הזה היה בלי ספק אדם בלתי רגיל, אלא שבוודאי הקב"ה ראה עד כמה אני רוצה לקיים את המצווה של כיבוד אב, והוא שלח את אליהו הנביא שהוא יראה לי את הדרך ויציל אותי מכל רע.

(מפי בעל המשה. ר' יעקב)

* * *

לעילוי נשמת
דבורה בת נעמי
תנצב"ה.

חלק מההוצאות
נתרם להצלחת
הרוצה בעילום שמו

לרפואת
ישכר דוב בעריש בן שרה ליבא